

Βάσεις Δεδομένων για Μηχανικούς με την Αξιοποίηση των Ειδικών Συλλογών της Βιβλιοθήκης ΤΕΕ

Κατερίνα Τοράκη, Ελένη Πετρακάκη, Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Η Μονάδα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης του ΤΕΕ κάνει μια προσπάθεια αξιοποίησης των συλλογών της, αναπτύσσοντας εξειδικευμένες εφαρμογές που αφορούν τους άμεσους χρήστες της, τους μηχανικούς. Για το σκοπό αυτό έχει δημιουργήσει ξεχωριστές βάσεις δεδομένων, που καλύπτουν τα ενδιαφέροντα του τεχνικού κόσμου αλλά και άλλων ερευνητών, με βάση τις ανάγκες, όπως αυτές καταγράφηκαν από το προσωπικό της Μονάδας. Στις ειδικές συλλογές της Μονάδας περιλαμβάνονται: Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, Τεχνικά Χρονικά, Ενημερωτικό Δελτίο, Κτίρια, Μηχανικοί, Αφίσες, Κάστρα, Θέματα Ποιότητας. Η πρόσβαση γίνεται ελεύθερα μέσω Διαδικτύου στη διεύθυνση <http://opac.tee.gr>.

Για την υλοποίηση των εφαρμογών, χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα της Βιβλιοθήκης Advance, όπου αναπτύχθηκαν ξεχωριστές βάσεις δεδομένων και έγιναν οι κατάλληλες προσαρμογές στο Unimarc, ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε εφαρμογής.

➤ Ψηφιακή Βιβλιοθήκη

Η δυνατότητα αυτή υλοποιείται στο σύστημα της Βιβλιοθήκης και εμφανίζεται ως υποσύνολο της κύριας Βάσης (του Συλλογικού Καταλόγου Βιβλιοθηκών ΤΕΕ). Τα αρχεία κειμένου μετατρέπονται σε μορφή pdf και οι εικόνες συνήθως σε jpg. Φυλάσσονται σε διαχειριζόμενο από τη Βιβλιοθήκη χώρο στο Δίκτυο, ακολουθώντας συγκεκριμένους κανόνες ονοματοδοσίας και αποθήκευσης. Η ηλεκτρονική διεύθυνση στον κατάλογο εμφανίζεται με την ετικέτα: **Ηλεκτρονική Θέση**. Στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη περιλαμβάνονται ημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, μελέτες, που έχει οργανώσει το ΤΕΕ κυρίως τα τελευταία τρία χρόνια, ενώ γίνεται προσπάθεια να ενταχθεί υλικό από τα προηγούμενα χρόνια. Ο χρήστης της εφαρμογής αυτής έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στο πλήρες κείμενο του υλικού, μέσω του προγράμματος Acrobat Reader κάνοντας μια αναζήτηση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης.

➤ Τεχνικά Χρονικά

Τα Τεχνικά Χρονικά αποτελούν επιστημονική περιοδική έκδοση του ΤΕΕ, που άρχισε να εκδίδεται από το 1932 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Έχει γίνει

τεκμηρίωση όλων των τευχών και ψηφιοποίηση μεγάλου μέρους των εικόνων και των φωτογραφιών που περιέχονται σε αυτά. Η ψηφιοποίηση γίνεται με τη χρήση σαρωτή και στη συνέχεια ακολουθεί η επεξεργασία που γίνεται και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, όσον αφορά την ονοματοδοσία και την αποθήκευση των αρχείων. Ο χρήστης μπορεί να αναζητήσει τις πληροφορίες με διάφορους τρόπους (τίτλο άρθρου, συγγραφέα, θέμα, έτος έκδοσης, κλπ.) καθώς επίσης και να έχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του άρθρου, ακόμα και στις εικόνες που αυτό περιλαμβάνει.

➤ **Ενημερωτικό Δελτίο**

Το Ενημερωτικό Δελτίο αποτελεί εβδομαδιαία περιοδική έκδοση του ΤΕΕ, η οποία εκδίδεται από το 1959. Από το 1997 έχει ξεκινήσει και συνεχίζεται η συστηματική τεκμηρίωσή του, με στόχο να καλύψει και τα προηγούμενα έτη. Εδώ ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να βρει άρθρα που αναφέρονται στις Δραστηριότητες του ΤΕΕ και των Περιφερειακών Τμημάτων, πληροφορίες για διάφορες εκδηλώσεις που διοργανώνονται και αφορούν τους μηχανικούς, εκδόσεις νέων βιβλίων καθώς επίσης και νομοθεσία που ενδιαφέρει τους μηχανικούς. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής πρόσβασης στο πλήρες κείμενο των άρθρων, κυρίως από το 2003 κι έπειτα.

➤ **Κτίρια**

Η μεγάλη ζήτηση για πληροφορίες που αφορούν κτίρια της Αθήνας οδήγησε στην ανάγκη να δημιουργηθεί μια Βάση Δεδομένων με αρχιτεκτονικά, βιβλιογραφικά και άλλα στοιχεία που βρίσκονται καταχωρισμένα σε υλικό της Βιβλιοθήκης του ΤΕΕ. Για κάθε κτίριο, καταγράφεται η ονομασία του, οι δημιουργοί (αρχιτέκτονες και άλλοι), ο αρχιτεκτονικός ρυθμός, τα υλικά κατασκευής, ο δήμος, η συνοικία και η ακριβής διεύθυνση και θεματικοί όροι. Επίσης, υπάρχουν εκτεταμένες σημειώσεις αρχιτεκτονικού και ιστορικού περιεχομένου καθώς και φωτογραφία του κτιρίου. Για την υλοποίηση της εφαρμογής αυτής χρειάστηκε να γίνουν προσαρμογές στη Βάση Δεδομένων. Η δομή της εγγραφής είναι σε UNIMARC. Έγινε προσπάθεια αντιστοίχισης των παραπάνω πληροφοριών που περιγράφουν ένα κτίριο με τα αντίστοιχα πεδία του UNIMARC ή με τα πλέον «συγγενή», εάν δεν υπάρχει πλήρης ταύτιση.

➤ **Μηχανικοί**

Έχει ξεκινήσει η καταγραφή της βιογραφίας και της εργογραφίας των Ελλήνων Μηχανικών από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, με στοιχεία από τις νεκρολογίες στα Τεχνικά Χρονικά, από τα βιβλία και από τα Μητρώα του ΤΕΕ. Για κάθε μηχανικό καταγράφεται η ειδικότητά του, έτος γέννησης και θανάτου, σπουδές, σημαντικά έργα, περιοχές και περίοδοι επαγγελματικής δραστηριότητας, η πολιτική και η κοινωνική του δράση, σύντομη περίληψη της ζωής και του έργου του, θεματικοί όροι, κ.ά. Σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει και η φωτογραφία του μηχανικού, αλλά και διάφορα χειρόγραφα του. Όπως και στη βάση δεδομένων για τα Κτίρια, χρειάστηκε να γίνουν οι ανάλογες προσαρμογές στη Βάση. Το έργο της ιστορικής καταγραφής γίνεται σε συνεργασία με ομάδα επιστημόνων από το ΕΜΠ, το Πανεπιστήμιο Αθήνας και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

➤ **Αφίσες**

Έχει δημιουργηθεί φυσικό και ηλεκτρονικό αρχείο αφισών από εκδηλώσεις που έχει κατά καιρούς διοργανώσει το ΤΕΕ. Συγκεντρώνονται δεδομένα που αφορούν τα

στοιχεία της διοργάνωσης (τίτλος, φορέας, τόπος και χρόνος διεξαγωγής, διαστάσεις της αφίσας, θεματικοί όροι, κ.ά.) και αποθήκευσης (αύξων αριθμός στο φυσικό αρχείο, θέση και μέγεθος ηλεκτρονικού αρχείου).

➤ **Κάστρα**

Αφορά υλικό που δεν έχει δημοσιοποιηθεί μέχρι τώρα. Είναι η μεγάλη έρευνα για τα Κάστρα της Ελλάδας, που έγινε στις αρχές της δεκαετίας του '70 από το Ινστιτούτο Φρουρίων και Κάστρων του ΤΕΕ. Υπάρχει μια βάση δεδομένων στο Advance για τα Κάστρα της Δυτικής Κρήτης, καθώς και πρόσφατη εφαρμογή με το πρότυπο μεταδεδομένων VRA 3.0 για τους 3 νομούς της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, στο πλαίσιο μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

➤ **Θέματα Ποιότητας**

Έχει δημιουργηθεί βάση δεδομένων με αποκόμματα του Τύπου σε Θέματα Ποιότητας. Σε αυτή τη βάση περιλαμβάνονται: τίτλος του άρθρου, συγγραφέας, πηγή, έτος έκδοσης, σημειώσεις και θεματικοί όροι.